

Uppsala studentkår

Delad eller enad kår?

- analys, åsikter och fakta från
Uppsala studentkår

Hej!

Uppsala studentkår har en del problem men den är samtidigt unik. Det beror dels på att vi är många till antalet – 35 000 studenter, men det beror också på att vi har alla slags studenter i kåren. Vi har ingen uppdelning mellan datavetare och statsvetare, biologer och filosofer - vi arbetar för alla! Och vi är starka just för att vi har alla perspektiv och för att vi trots våra olikheter har en samlad studentkår. Detta ger oss styrka och inflytande. Vi hoppas att det ska fortsätta så.

Teknologer och naturvetare är en del av Uppsala universitets studenter. Det som skiljer Uppsala universitet från andra lärosäten är bredden och mångfalden. Vi tror inte att det skulle gynna tek-nat-studenterna att ställa sig utanför genom att bilda en egen kår. Men Uppsala studentkår kommer också att bli en sämre organisation utan teknologer och naturvetare: mindre representativ och fattigare på perspektiv.

UTN:s diskussion om att bilda egen kår, och den kritik som framförts, har varit nyttig för Uppsala studentkår. Den har tvingat oss att kritiskt granska oss själva; att komma fram med konkreta förslag på hur vi kan komma närmare studenterna. Vi tycker att vi har kommit en bra bit på väg. Vi har lagt fram förslag på hur mer av kåravgiften kan gå till arbete nära den enskilde studenten, utan att vi ger avkall på arbetet för alla studenter. Kåren decentraliseras. Vi anser att det vore positivt om det arbetet kunde fortsätta bland annat genom att UTN bildar en sektion inom Uppsala studentkår och bidrar med sin kompetens för att förbättra kåren.

Det vore synd om UTN skulle tystna som en kritisk röst inom US.

Detta skulle drabba tek-nat-studenterna och alla studenter vid Uppsala universitet. Därför är valet 6-7 maj något som inte bara rör tek-nat-studenterna, utan alla studenter i Uppsala.

Ignacio Vita
Ordförande, Uppsala studentkår
2002/2003

Sammanfattande punkter

- Den största delen av kårens arbete handlar om sådant som är gemensamt för alla studenter, oavsett utbildning: bostäder, studentrabatter, daghemsplatser för studenter med barn, arbete gentemot universiteten, kommunen och statsmakten. I sådana frågor har vi allt att förlora på att splittra studentkåren.
- Både Uppsala studentkår och UTN bedriver utbildningsbevakning på tek-nat. Det arbetet är framgångsrikt, och Uppsala studentkår avser att satsa mer pengar på det arbetet. I arbetet gentemot universitetets ledning centralt är det olyckligt om olika studentgrupper står mot varandra. Där behöver vi en enad front, om inte universitetet ska ställa olika kårer mot varandra.
- Fler kårer innebär mindre pengar för utbildningsbevakning, och mer pengar till administration, byråkrati och förvaltning. Detta kommer att gå ut över studenterna. Särskilt arbetet mot diskriminering och felbehandling av enskilda studenter riskerar att ta stryk.
- Studenterna vid Uppsala universitet som helhet skulle förlora på kårsplittring. För tek-nat-studenter som grupp finns både för- och nackdelar.
- Uppsala studentkår har ett alternativ till kårsplittring, nämligen sektionbildning. Om UTN väljer att bilda en sektion istället för en egen kår kan det bästa från två världar (egen kår eller som idag) kombineras. Det skulle bli mer makt och bättre utbildningsbevakning lokalt, enad studentröst på andra nivåer och inget dubbelarbete.

De kallar oss "broilers" – US, UTN och Politiken

Uppsala studentkår får ibland kritik för att man agerar politiskt, och för att en del av dem som är kåraktiva även är aktiva i något riksdagsparti. Även UTN:s arbete idag är politiskt. Prioriteringar för vilken verksamhet man ska ha och låta bli, vad man ska svara på remisser – allt sådant är politik. Men oavsett om man tycker att inslaget av politik är ett problem eller inte, kan det vara intressant att fundera över om det blir mest politik i en egen kår eller i en sektion? Idag är inslaget av politik särskilt tydligt på fyra olika områden i Uppsala studentkårs verksamhet:

- All studiebevakning är politisk – men vissa frågor upplevs som mer politiska än andra. Idag har kåren tre arvoderade som särskilt arbetar för jämställdhet och social och etnisk mångfald, och mot diskriminering och social snedrekrytering.
- Vi svarar på politiska remisser från riksdag, regering och statliga myndigheter.
- Vi har ett kårfullmäktige där en del av de kårpolitiskt aktiva vid sidan av sitt arbete i kåren även samarbetar med något riksdagsparti.
- Varje år utarbetar vi åsiktsprogram om vad vi tycker i utbildningspolitiska och studiesociala frågor. Liksom alla åsiktsprogram är de givetvis politiska, även om de inte är partipolitiska.

Hur prioriterat arbetet för jämlikhet mellan studenter kommer att vara, bestämmer givetvis den framtida tek-nat-kåren eller tek-nat-sektionen själv. Bildar man egen sektion istället för egen kår kommer Uppsala studentkår att fortsätta att bevaka tek-nat-studenternas intressen i frågorna. Bildas en egen kår finns det skäl att arvodera någon egen jämlikhetsansvarig (om man inte vill ge frågorna lägre prioritet jämfört med idag).

Med egen sektion kommer Uppsala studentkår att skicka de remisser som enbart gäller tek-nat direkt till sektionen, för att de ska svara i Uppsala studentkårs namn. Remisser som berör alla studenters utbildningskvalitet eller studiesociala miljö kommer att besvaras av kårstyrelsen efter diskussion med sektionsföreträdare. Om man bildar egen kår kommer man att få påstötningar för att svara på betydligt fler politiska remisser än vad man får som sektion.

Åsiktsprogram har både Uppsala studentkår och UTN idag. Som sektion kommer UTN inte att behöva följa kårens centrala åsiktsprogram, och behöver inga egna (om man inte vill, förstås). Med en egen kår blir behovet större av att bilda sig en uppfattning i politiska frågor och att ha omfattande åsiktsprogram.

Hur många i kårfullmäktige som har partipolitisk anknytning beror till viss del på vilket valsystem man har. Men oavsett valsystem blir det mer intressant för socialdemokraterna, högskolevännerna, centerstudenter m.fl. att verka på tek-nat om man bildar egen kår, jämfört med om man bildar sektion. Redan idag kommer många av de partipolitiskt tillsatta fullmäktigeledamöterna i Uppsala studentkår från tek-nat. Dessa kommer givetvis att fortsätta sitt kårpolitiska engagemang, men i UTN om UTN blir en egen kår.

Vad blir då slutsatsen? Jo, om UTN bildar egen kår, kommer man till viss del själva att bestämma hur mycket kraft man vill lägga på politiken. Men kraven på att kunna yttra sig i politiska frågor och arbeta med politiskt laddade frågor som jämställdhet och etnisk eller social diskriminering kommer att öka. Andelen kåraktiva som också är partipolitiskt aktiva kommer med all sannolikhet också att öka. Därmed framstår faktiskt sektionsbildande som det mindre politiska alternativet.

Studiesociala frågor i en enad kår?

Uppsala studentkår driver idag energiskt studiesociala frågor gentemot universitetet, kommunen och staten. Studentkåren arbetar bland annat för:

- Fler bostäder och rättvisare köregler, t.ex. gentemot Uppsalahem.
- Bättre anpassad barnomsorg för föräldrar som studerar.
- Studentrabatter på SJ/SAS och på kommunal kollektivtrafik.
- En bra arbetsmiljö, både psykosocialt och fysiskt.
- Ett generöst studiemedelssystem
- Trygghetssystem som inte låter studenter falla emellan. Bättre anpassade regler för A-kassa, generösare föräldrapenning och ett skyddsnät vid sjukdom

Arbetet med de olika sakfrågorna sker på olika arenor. De nationella frågorna driver vi till stor del genom Sveriges Förenade Studentkårer (SFS). Uppsala studentkår är den största medlemskåren inom SFS med våra 35 000 studenter.

Studentkåren har med sin storlek och kompetens i sakfrågorna blivit en ansedd aktör i Uppsala. Vi har blivit respekterade av kommunalpolitikerna för att vi är principfasta, trots – eller kanske tack vare – att vi ofta är en irriterande nagel i ögat på dem. Ett annat konkret exempel på hur studentkåren uppskattas är att media ofta vänder sig till kåren för att höra våra åsikter, istället för att vi behöver jaga dem genom pressmeddelanden för att göra våra åsikter hörda.

Många av de studiesociala frågorna ligger på ett nationellt eller regionalt plan. Därför tror vi att det huvudsakligen är dessa frågor som kommer beröras vid en eventuell kårsplittring. En enad kår är av stor betydelse för att kunna bedriva en aktiv lobbying nationellt och regionalt. Kommunalt kommer kåren att förlora en stor del av sitt inflytande om kåren splittras och den centrala kåren blir mindre. Studenterna är en av många grupper i samhället, och konkurrensen mellan olika intressegrupper om uppmärksamheten är hård. Då är det viktigt att tala med en enad röst om studentens situation ska uppmärksammas.

Studentkåren är idag den enda aktiva aktören för fler bostäder i kommunen, och står som en motkraft till alla grannföreningar och lokalföreningar som vill bevara allt och bebygga intet. Vi är rädda för att arbetet för ökat bostadsbyggande kommer att bli mer splittrat och få mindre ekonomiska resurser om kåren splittras upp. Förutom vårt politiska arbete har vi en väl fungerande bostadsjour som är mycket uppskattad och flitigt utnyttjad både av studenter och av Uppsalabor som vill hyra ut åt studenter.

Vårt huvudargument är detta: **I frågor som är lika för alla studenter och inte beroende av vilken utbildning man läser, är en enad röst – och därför en enad studentkår – att föredra.** De studiesociala frågorna på kommunal och nationell nivå som barnomsorg, bostäder, studiemedelssystem, trygghetssystem m.m. riskerar alltid att urholkas. Om inte vi höjer studenternas röst, kommer ingen annan att göra det åt oss. En stark och enad kår som kan arbeta aktivt dels direkt gentemot politiker och bostadsbolag, dels på det nationella planet genom t.ex. SFS är en viktig förutsättning för att inte studenten ska missgynnas i slutändan.

Konsekvenser för utbildningsbevakningen

Uppsala studentkårs enskilt största arbetsområde är utbildningsbevakning. Vi driver konkreta frågor som berör studentens vardag. Några av dessa frågor är

- Kursvärderingar och andra utvärderingar
- Bildning, t.ex. mer av kritiskt tänkande
- Universitetets bibliotek
- Social och etnisk snedrekrytering
- Regler för utlandsstudier och möjlighet att tillgodogöra sig alla tagna poäng.
- Antagningsregler
- Regler för forskarutbildningen
- Hur examinationen ska gå till
- Resurstilldelning till högre utbildning
- Öka kraven på lärarnas pedagogiska kompetens.

Utbildningsbevakningen sker på flera olika nivåer och mot olika aktörer. Lokalt (mot fakultets- och institutionsledningarna) arbetar Uppsala studentkår genom fakultetssamordnarna. Fakultetssamordnarna hjälper också studieråden som ofta deltar i de beslut som tas närmast den dagliga verksamheten. Centralt arbetar vi gentemot universitetsledningen genom våra arvoderade och vår anställda handläggare. Handläggaren söker och sammanfattar fakta åt förtroendevalda och arvoderade, och skriver remissvar, debattartiklar och rapporter för kårens räkning. När besluten fattas utanför universitetet, till exempel av staten eller av Högscoleverket (HSV), arbetar kåren genom SFS.

Hur skulle då utbildningsbevakningen och studenternas inflytande påverkas om UTN bildar en egen kår? Blir inflytandet för tek-nat-studenterna bättre, eller blir det enbart bättre för organisationen UTN? Låt oss börja på fakultetsnivå.

Rent formellt ger en egen kår större inflytande för UTN, eftersom man får föra fram åsikter man själva beslutat om och på det sätt man själv beslutat om. I praktiken skulle dock en sektion inom Uppsala studentkår ge samma befogenheter.

Men skulle inte fakulteterna uppleva att UTN fick större legitimitet som egen kår? Ifall UTN hade haft en usel relation till sin fakultet, och dessa hade vägrat att lyssna på UTN idag p.g.a. att UTN inte är en egen kår, vore det ett bra argument för att bilda en egen kår. Vår uppfattning är snarare att studenterna och tek-nat-fakulteten har en god relation och ett gott samarbete, till stor del tack vare de studenter som arvoderas både av UTN och av Uppsala studentkår. Om fakulteten tar studentrepresentanterna på allvar redan idag, och inte tar tek-nat-studenternas synpunkter på mindre allvar bara för att man inte har någon egen kår, kan man ifrågasätta om inflytandet på fakultetsnivå verkligen skulle förbättras av att UTN bildar egen kår. Om man använder en del av sina ökade intäkter från terminsavgifter till att arvodera ytterligare en utbildningsbevakare, kan man uppnå ökat inflytande

Det finns ett annat argument som talar emot att inflytande ökar: arbetsbelastningen. Idag kan UTN koncentrera sig på arbetet mot institutionerna på tek-nat och själva fakulteten. En fristående studentkår måste bevaka utbildningen på andra nivåer (universitetscentralt och nationellt). En egen kår med så gott som oförändrat antal arvoderade jämfört med idag skulle hamna i ett tufft dilemma. Antingen skulle man inte kunna ägna lika mycket tid och kraft som idag åt att bevaka sin fakultet, eller så skulle man få väldigt svårt att klara av övriga uppgifter: den ökade administrationen och förvaltningen, arbetet gentemot universitetsledningen och nationella instanser, och arbetet med diskriminering och fallverksamhet.

Hur skulle då inflytande för tek-nat-studenterna påverkas på universitetsnivå? Det är ju trots allt där de ekonomiska prioriteringarna mellan fakulteter beslutas.

För *organisationen UTN* skulle en egen kår innebära ökat inflytande inom universitetet, eftersom *UTN* skulle få rätten att utse studentrepresentanter till en del organ. Men eftersom Uppsala studentkår alltså kommer att vara ojämförligt mycket större än andra kårer inom Uppsala universitet, kommer förmodligen den centrala studentrepresentationen i de allra flesta fall att komma från Uppsala studentkår ändå. Idag finns ett löst samarbetsorgan för studentkårerna i Uppsala – FUSK. FUSK är dock tämligen svagt, och innefattar även två kårer från SLU. Ett nytt samarbetsorgan skulle behöva bildas. Det tar tid. Och pengar.

Idag är *tek-nat-studenterna* som grupp väl representerade bland Uppsala studentkårs representanter. (T.ex. är tre av fyra i kårstyrelsens arbetsutskott och sex av tretton i kårstyrelsen från *tek-nat*.) Dessa är dock inte utsedda primärt efter sin utbildningstillhörighet, utan efter kompetens. Även om det inte finns någon garanti för ett visst antal *tek-nat*-representanter, har det i verkligheten fungerat bra ändå – *tek-nat*-studenter har inte behövt kvoterats in.

Åtminstone de senaste åren har dock detta kriterium (kompetens) räckt för att en relativt stor andel av studentkårens förtroendevalda kommit från *tek-nat*. *Tek-nat*-studenterna har hittills inte behövt kvotering eller politiska avtal mellan *UTN* och Uppsala studentkår för att komma fram.

Hur blir det då med *tek-nat-perspektivet*? Exempel på frågor som Uppsala studentkår har drivit under innevarande verksamhetsår, som bara rör *tek-nat*-studenter, är arbete mot införandet av en samhällsvetaringång på naturvetarprogrammet och kamp emot regeringens planer på att sänka förkunskapskraven i matematik för civilingenjörsutbildningarna. I en enad kår kan aldrig två studentgrupper ställas mot varandra. Kårens uppgift är då att tillgodose alla studenters intressen. Med två kårer i universitetsstyrelsen kan dock *tek-nat* och övriga fakulteter ställas mot varandra, då man har olika företrädare med uppdrag att företräda just sin studentgrupp.

Därför tror vi att *studenterna på tek-nat-fakulteten* skulle förlora centralt inflytande genom en kårsplittring. Även i SFS, och inom den nationella utbildningsbevakningen, har studenterna på *tek-nat* störst chans att få sin röst hörd som sektion inom Uppsala studentkår. Uppsala studentkår har stort inflytande i SFS, och en anställd handläggare som även *UTN* kan använda sig av.

I slutändan handlar det dock om två olika syner på demokrati. Måste man vara utsedd av *UTN* för att kunna representera *tek-nat*-studenterna? Anser man det, då är en egen kår att föredra, även om det kan innebära att ett färre antal *tek-nat*-studenter blir valda till olika organ i universitetet. Anser man att *tek-nat*-studenter kan representera andra *tek-nat*-studenter utan att ha blivit utsedda av *UTN*, då har *tek-nat*-studenterna förmodligen störst inflytande som en del av Uppsala studentkår. Just eftersom *tek-nat*-studenter tidigare har varit väldigt duktiga på att ta sig fram och göra sin röst hörd inom Uppsala studentkår. Men oavsett om *UTN* bildar egen kår eller inte, finns det ingen garanti för att det ska finnas *tek-nat*-studenter i t.ex. konsistoriet. Den frågan avgörs genom förhandlingar mellan universitetet och de olika uppsalakårerna.

Hur påverkas arbetet mot diskriminering?

Alla studenter borde ha samma chans. Det är så gott som alla överens om. Ändå är det inte så. Alla studenter behandlas inte lika, med respekt och efter deras kompetens. Därför är kårens jämlikhetsarbete och fallverksamhet en både viktig och praktisk fråga.

Idag har Uppsala studentkår två arvoderade jämlikhetsombud och ett studerandeombud. Kårens arbete mot diskriminering sker på två plan. Dels bedrivs ett politiskt och målinriktat arbete mot strukturer som diskriminerar olika grupper av studenter, t.ex. kvinnliga studenter, studenter med invandrarbakgrund eller icke-akademisk bakgrund. Det handlar om att undersöka vilka organisatoriska förändringar som behöver göras på universitetet, och att bilda opinion. Dels består arbetet av fallverksamhet, vilket innebär att praktiskt hjälpa enskilda individer som diskriminerats eller blivit felbehandlade av t.ex. universitets administration, sin examinator eller av CSN.

Det är viktigt med en bra samordning mellan studenternas lokala och centrala jämlikhetsarbete. På vissa fakulteter vid Uppsala universitet har jämlikhetsarbetet kommit längre än på andra och tek-nat-fakulteten hör till dem som ligger i framkant. Det är ytterst viktigt att de framsteg som har gjorts på tek-nat inte stannar där. Det arbetet – samordning och informationspridning – utförs idag till största delen Uppsala studentkår. Det kommer att behövas även i fortsättningen, men försvåras vid en kårsplittring.

Ett annat argument för att ha centralt arbete i dessa frågor, är att de inte är specifika för någon enskild fakultet. Diskriminering är lika hemskt oavsett vad man studerar. Däremot kan det kännas bättre att diskutera problemet med någon som man inte stöter ihop med i korridoren varje dag. Det behövs någon som har en gedigen kunskap och erfarenhet av frågorna, och inte ser uppgifterna som ett fritidsintresse. Bara hjärta för frågorna räcker inte.

Det finns en stor och bred uppslutning bakom målen med jämlikhetsarbetet. Ändå är det ett område som lätt hamnar mellan stolar och blir en undanskymd fråga, om man inte har någon arvoderad som arbetar kontinuerligt och strukturerat med frågorna. Praktiskt och politiskt arbete mot diskriminering av enskilda studenter är också något av det första man sparar in på när man har ont om pengar. Detta återspeglas i att det nästan enbart är de största kårerna i landet som klarar av att ha arvoderade jämlikhetsansvariga och studentombud. Om UTN bryter sig ur, innebär det minskade resurser som kan användas till jämlikhetsarbetet för samtliga uppsalastudenter, samtidigt som dubbelarbetet ökar.

Praktiska konsekvenser för jämlikhets- och fallverksamhet av en kårsplittring:

- Det är stor risk för att fallverksamheten kommer att minska, eftersom resurserna splittras upp mellan kårerna. Det är nästan omöjligt att ersätta det heltidsarvoderade studentombudet med frivilliga krafter – ”bara” engagemang för frågorna räcker inte.
- Det finns en risk för splittring i viktiga principiella frågor som rör hela universitetets studenter. Detta kommer leda till att studentgruppen som helhet får ett sämre förhandlingsläge gentemot universitetet, som kan välja att samarbeta med den kår som ställer lägst krav.
- Både UTN:s och Uppsala studentkårs jämlikhetsarbete kommer att bli mer beroende av eldsjälar, vilket försämrar kvaliteten och tryggheten för studenter.
- Möjligheterna att bevaka universitetets arbete centralt minskar.
- Det blir svårare att ha ett samlat grepp och fokusera på jämlikhetsfrågorna i två mindre kårer. Risk för dubbelarbete.

Sektion inom kåren – ett alternativ?

Uppsala studentkår håller på att decentraliseras. Syftet är att komma närmare studenterna, och lägga mer kraft på lokal utbildningsbevakning. Sedan några år har kåren arvoderade studenter – fakultetssamordnare – vid varje fakultet. Nu håller engagerade studenter vid flera fakulteter på att bilda sektioner inom kåren.

Sektionerna kommer att vara fristående föreningar som får rätten – och i frågor inom fakulteten ensamrätten – att företräda sina studenter och ansvaret för att bevaka utbildningen inom sin respektive fakultet. För detta får sektionerna 45 kr av terminsavgiften på 120 kr, vilket för UTN innebär drygt 600 000 kr per år. Det är studenterna själva som utser sina företrädare i sektionen, och som bestämmer vilka frågor sektionen ska driva – de kommer inte vara bundna till Uppsala studentkårs åsiktsprogram. Sektionerna kan även ha annan verksamhet än den studerandefackliga, såsom arbetsmarknadsdagar och sociala aktiviteter.

Sektionsindelningen innebär att vi plockar det bästa från två världar. Vi stärker den viktiga utbildnings-bevakningen på fakultetsnivå, samtidigt som vi har kvar det centrala arbetet och den enade studentrösten. Uppsala studentkår kommer även fortsättningsvis att sköta student-servicen, fallverksamheten för alla studenter och de administrativa sysslorna som t ex medlemsregister och terminsinbetalningar.

Den viktigaste vinsten med en sektionsindeldad kår är att besluten fattas närmre studenterna. *Tek-nat-studenterna bestämmer åsikterna och vem som ska företräda dem i frågor som enbart berör tek-nat-studenter, medan alla studenter avgör åsikterna och väljer företrädare i de frågor som rör alla studenter.*

Uttalanden som enbart rör en studentgrupp ska utformas av den sektionen. Om inte sektionen uttryckligen ber om det ska den centrala kåren inte uttala sig i frågor som enbart rör en sektions studenter. Det kommer att vara tydligt vilka frågor som ska drivas av sektionerna och vilka frågor som ska drivas centralt. Sektionerna kommer t.ex. att ha möjlighet att inkomma med sina åsikter om alla remisser kåren yttrar sig över. Och de remisser som enbart rör en sektion ska sektionen få svara på själv i Uppsala studentkårs namn – med hjälp av kårens handläggare om man så vill.

Sektionstanken i korthet:

- Stärkt studentinflytande mot fakulteterna.
- Bevarad stark studentröst i gemensamma frågor när besluten fattas på central nivå.
- Mer makt nära studenterna.
- Sektionen får 45 kr per student och termin (37,5% av kåravgiften) för sitt arbete.
- Sektionerna får uttala sig för kårens 35 000 medlemmar i de remisser som enbart rör en sektions studenter.
- Den centrala kåren sköter fortfarande medlemsregistret, den mesta studentinformationen och andra administrativa uppgifter.
- Tek-nat-studenterna bestämmer vilka som ska företräda tek-nat-studenterna, medan alla studenter är med och beslutar vilka som ska företräda alla studenter.

Egen eller Enad kårekonomi?

UTN kommer, precis som man slår fast i sin egen utredning, att klara ett sektionsbildande inom ramen för dagens organisation. Om UTN bildar sektion, kommer man att tilldelas ett sektionsbidrag från Uppsala studentkår på 45 kronor per student och termin (37,5% av kåravgiften). De medel som Uppsala studentkår lägger på studiebevakning riktad exklusivt mot tek-nat skulle därmed öka från ca 320 000 kronor till 620 000 kronor. Ett sektionsbildande skulle i sig inte innebära några ökade kostnader jämfört med idag, vilket innebär en nettoökning av intäkterna med 300 000 kronor.

De intäkter som skulle öka som en följd av en egen kår, är enligt UTN:s utredning kåravgiftsintäkter och ökade anslag från fakulteten. Sammanlagt ca 1,3 miljon kronor mer per år, jämfört med idag. Om man räknar bort dagens bidrag från Uppsala studentkår till UTN, innebär det en nettoökning på ca 1 miljon kronor per år. Dessa pengar ska ställas mot de kostnadsökningar som uppstår som en direkt följd av att bilda egen kår:

Ökade intäkter med egen kår	+1 000 000 kr
Nyanställning av kanslist, heltid	-349 000 kr
Ytterligare arvodering för nationell bevakning	-88 000 kr
Avgift till SFS	-130 000 kr
Avgift till Studenthälsan	-38 000 kr
Utökad utgivning av Techna	-40 000 kr
Eget medlemsregister ¹	-53 000 kr
Resultat	+302 000 kr

Att intäkterna från fakulteten ökar innebär att man hamnar i en större beroendeställning gentemot fakulteten jämfört med idag. Ens överlevnad beror på fakultetens välvilja, hur stora anslag fakulteten får från universitetet centralt samt hur många studenter som söker sig till tek-nat-utbildningar. UTN som organisation skulle stärkas ekonomiskt av att bilda en egen kår – lika mycket som av att bilda en sektion.

Däremot kan det innebära en minskad trygghet för tek-nat-studenterna. Med en ekonomiskt mycket stabil Uppsala studentkår i ryggen har man en garanti för en kontinuerlig utbildningsbevakning. Detta är särskilt tryggt för studenter med behov av jämlikhets-ombudens eller studentombudets verksamhet. Detta är verksamheter som lätt sparas bort i ”lågkonjunkturer”.

Ekonomiska konsekvenser för Uppsala studentkår:

Om UTN bildar egen kår istället för sektion, innebär det ett nettobortfall för Uppsala studentkår på ca 300 000 kronor, vilket motsvarar kostnaden för 1,7 heltidsarvoderade per år.

Hur ser det ut på andra kårer?

¹ Förutsatt att resultatet för UTN:s register blir detsamma som för dagens register för kåren och nationerna. Observera att utvecklingskostnader inte är medräknade.

Studenterna på varje universitets- och högskoleort har olika förutsättningar för hur de kan och bör organisera sig. Det beror på den befintliga kårens styrka. Det beror på hur bra kontakterna är med fakulteter, universitet, stat och kommun. Därför bör man inte överdriva betydelsen av hur studenter är organiserade på andra orter. Som sagt – varje studentort är unik. Inte minst Uppsala. Vi har ändå valt att se på hur man organiserar sig på en del andra orter, framför allt Umeå och Lund.

Lund har ungefär lika många studenter som Uppsala, men har hela 17 studentkårer. Den stora kårsplittringen kom i mitten av 90-talet. Den stora vinst man har uppnått, är ett ökat inflytande på fakultetsnivå. Inget snack om den saken. Man har också fått en starkare känslomässig kår-identitet. Förlusten är inflytandet på alla övriga nivåer – gentemot universitetet, kommunen och nationellt har Lunds studenters inflytande minskat kraftigt jämfört med innan splittringen. Det har också lett till ekonomisk ineffektivitet med långt många fler arvoderade och anställda än innan splittringen, och svårare att ha ett samlat grepp om studenternas gemensamma ekonomiska tillgångar som är samlade i olika stiftelser.

”Naturvetarna hade tjänat mer på en sammanhållen kår men med starka sektioner.”
(Fredrik Ouchterlony, f.d. ordförande för Lunds Naturvetarkår)

Så vad skiljer respektive föreningar situationen i Lund och i Uppsala? Lunds studentkår uppfattades som alltför centralstyrd och avlägsen, och kåren styrdes av olika politiska block som hade mycket svårt att komma överens, vilket försvårade kontinuiteten i kårens arbete. Ett annat argument var att fakultetskårer skulle ge mer studentinflytande. Flera likheter i argumentationen för kårsplittring, alltså.

Däremot skiljer sig verkligheten åt i Lund och Uppsala på några punkter. I Uppsala studentkår finns åtminstone en vilja till självkritik och decentralisering, även om vi erkänner att vi har en del kvar att göra. Det saknades i Lund. Även Uppsala kårfullmäktige styrs av skiftande politiska koalitioner. Däremot är samarbetsklimatet relativt bra, och partierna försöker inte försvåra varandras arbete p.g.a. politiska meningsskiljaktigheter. Överlämningarna mellan olika politiska styrelser brukar fungera väl. En annan skillnad är att Lunds universitet, vid tiden för den stora kårsplittringen, höll på att decentraliseras kraftigt. Än idag är det en stor skillnad mellan universitetet i Lund och Uppsala. På Uppsala universitet är den centrala nivån betydligt viktigare, och därmed också betydelsen av en enad studentröst på central nivå.

”Universitet och kommun har lärt sig snabbt hur man spelar ut kårerna mot varandra”
(Anders Pettersson, f.d. ordförande för Umeå Studentkår.)

Även i Umeå var det kritik mot centralstyret, brist på lyssnande och partipolitik som var utlösande faktorer för kårsplittringen (man har idag tre kårer på 25 000 studenter). Positivt är att fler studenter har blivit engagerade, och att kårerna har blivit mer fokuserade på sin kärnverksamhet – utbildningsbevakning. Eftersom kårerna är jämförbart stora, har man också lyckats få en ”positiv konkurrens” mellan kårerna. Den studentpolitiska debatten och diskussionerna har dock minskat. Stordriftsfördelarna har gått förlorade – man lägger mer resurser på administration och förvaltning än tidigare. Universitetet och andra aktörer har också varit duktiga på att spela ut kårerna mot varandra, eftersom kårerna varit splittrade och haft prestige i att just den egna kårens linje ska gälla. Dessa för- och nackdelar kan dock säkert skilja sig i omfattning och betydelse från år till år.

Förändringar i studentens vardag

I UTN:s utredning listas en del små men praktiska förändringar vid bildande av egen kår, saker som kan påverka studenten i sin vardag. Vi är väl inte sämre vi, även om vi medger att nedanstående förändringar inte innebär de tyngsta argumenten för eller emot kårsplittring.

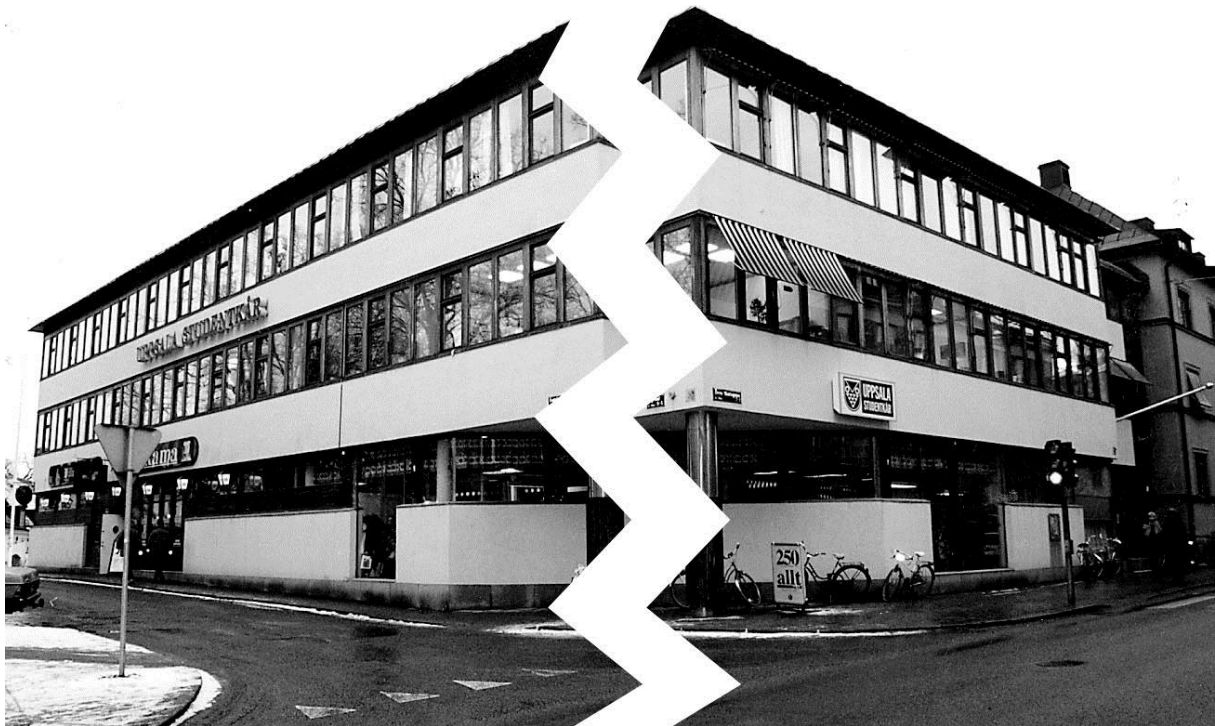
- Om UTN bildar egen kår behövas en egen kårlegitimation, d.v.s. ytterligare ett studentkort att hålla reda på vid inskrivningar och tentor.
- Med en enad kår kan man skriva in sig på ett och samma ställe (nationen) istället för att behöva skriva in sig på nation *och* på UTN.
- Som medlem av Uppsala studentkår har man vissa förmåner. Såsom
 - billig hyra av kårens fest- och konferensanläggning, Norreda Torp
 - receptions-mottagning måndag-fredag mellan 9.00 och 17.00
 - tillgång till Uppsala studentkårs bostadsjour.
 - kårtidningen *Ergo* (en av landets bästa kårtidningar enligt Sveriges Radio) med massor av information om vad som händer på universitetet och i studentvärlden kommer ut var 14:e dag. *Techna* är också en trevlig tidning, men kommer ut 3 gånger/termin.
 - möjlighet att ta handlån, en service som även några nationer tillhandahåller.

Slutsats

Vad kan man då sammanfattningsvis säga om konsekvenserna av en eventuell kårsplittring? Får studenten mer inflytande, bättre service eller ökad trygghet? Det mest exakta svaret är nog följande: det beror på. Ser man till alla studenter i Uppsala, tror vi att en kårsplittring är entydigt negativ. Man går miste om stora samordningsvinster, pengar som kan användas till att stärka studentens trygghet och ge bättre information och service. Dubbelarbete är kostsamt. En splittrad studentröst drabbar också alla studenter, särskilt i de frågor där det är särskilt viktigt att stå eniga gentemot kommunen eller universitetet: bostadsfrågan, förändringar av universitetet etc.

Ser man till alla studenter på tek-nat, tror vi även här att studenterna har mer att förlora än att vinna på en kårsplittring. Tek-nat-studenterna är en av de bäst representerade studentgrupperna bland de förtroendevalda inom Uppsala studentkår och på universitetet. Det är inte troligt att UTN skulle kunna föra fram fler tek-nat-studenter till olika förtroendeposter än Uppsala studentkår gör idag. Däremot skulle dessa representanter ha en mer direkt koppling till övriga tek-nat-studenter, om man utsågs av UTN. Men för att detta skulle innebära någon praktisk skillnad, skulle det krävas att UTN-valda representanter arbetade hårdare än dagens tek-nat-studenter som valts på Uppsala studentkårs mandat, eller att återkopplingen och återrapporteringen skedde mer strukturerat än vad som är fallet inom UTN idag. Problemet med minskade resurser till studenternas service och trygghet vid en kårsplittring skulle rimligtvis bli det samma som för övriga studenter på Uppsala universitetet.

För organisationen UTN däremot skulle en kårsplittring innebära en klar vinst i termer av ökade resurser och ökad legitimitet. Däremot skulle man behöva minska sitt fokus på utbildningsbevakning på fakultetsnivå, och arbeta mer med administration, förvaltning, arbete mot diskriminering, utbildningspolitik och central och nationell utbildningsbevakning.

Kontaktuppgifter:

Mia Lundman, decentraliseringsansvarig Uppsala studentkår
tel: 018-480 31 02, e-post: decent@us.uu.se

Ignacio Vita, ordförande Uppsala studentkår
tel: 018-480 31 01, e-post: ordf@us.uu.se